

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitorsor egyzerbeigatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitorsort 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, szept. 15.

180. szám

A varsói találkozás.

(T.) Már csak azért is örömmel nézünk a varsói találkozás e bére, mert okunk van hinni, hogy a horvát tuzók ezen fő khendiskedése és es-veszettsége is addig tart, a míg az orosz rubelek csengenek, s a mint az orosz rubelek csengeni megszűntek, hát örjöngeni Starcevic uraimék is megszűnnek. Láttunk már mi ilyen megfizetést örülteket másutt is, és má-utt is azt tapasztaltuk, hogy a mint a gázi megszűnt, az örjöngés is megszűnt. Feltesszük ugyan diplomaczi ánkrol, hogy ezen örjöngés beszüntetése sere eddig is elkövetett az orosz kormányal mindent, sőt tudjuk, hogy az orosz kormány tagadott is mindent, de azért mégis csak abban a hitben élünk, hogy a machináció és a rubel, minden tagadás dacára az orosz kormánytól érkezett. Ismerünk nemzetiségi agitatorokat, kik vagyontalanságuk és kereset-nelküliségük dacára a nagy urat játszák, és a míg ezen agitator uraknak pénzük leend, addig ugyan hiába a tagadás Pétervárról, bár mily esküvel pes-csételik legyen. És hogy ezen orosz igazgatásnak és vesztegetésnek valahára vége legyen, az uralkodók találkozása mulhatatlanul szükséges. Mert ha azért parancsolják nekik a körülmények a találkozás, hogy egy időre legalább, de kibéküljenek, akkor hihetőleg ki is fognak kibékülni, s hogy e kibékülés öszinte-ségének láts ata is meg legyen, az igazgatásoknak is meg kell szünni. Erről legalább nem szabadna megfelekedezők azoknak, kik uralkodónak a találkozás színhelyére ki-érik. Bizonyosan lesznek ott orosz részről is olyanok, a kik a horvát berzenkedésről tudni fognak valamit, sőt tenni is fognak róla, ha öszinte akar lenni a kibékülés. Ha pedig nem akar öszinte lenni, — a mit erről a horvát időmutatóról majd megtudunk, — itt az idő, hogy elnéző és tartózkodó állásunkból kilépjünk.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Arany kalitka — beteg madár.

— A legszebb asszony em ékezetére. —

Volt nekem egy jó barátom. Olyan szép volt, mint a milyennek nagy művészek az istennöket festik. Fiatal, kedves, lebilincselő imádatra méltó.

Mikor először meglátogattam salonjában fogadott, melynek piros faláról a napfény halvány sugarai verődtek vissza. A salon egyik szögletében exotikus virágok baldachint képeztek a damaszok pamlag felett. Ezen ült a tündér szép asszony, kék toilletében, melynek minden része ingerlően simult hatyru természetéhez.

Soha se fogom elfelejteni azt a pillanatot, a midőn a terembe léptem, s ő igéző mosolyával üdvözölt felém nyujtván kicsinyke kacsóját, melyet ha az ember megérintett végig futott ereiben a vér, s arczat láng borította el. Szébb asszonyt, igézőbb mosolyt, lágyabb kézzorítást elképzelni sem tudtam.

Szemeiben az ábránd világ minden bübája ragyogott és ajkáról a vonzalom édes szava szölt hozzám. Bizalmával tisztelt meg. — Az ön lelke nem jár mindig a porban, és nem a bálterem sima padlóján keres szórakozást . . . önnel szabad az én szívem buját sejtetni. Ön megérti azt.

E szavak hízolgók voltak és miért tagadjam, hogy jól estek. Nem vagyok elbizakodott (mert nem is lehetek), hogy azokat a szavakat bármely uton úgy magyarázzam, a mint azt talán más fiatal ember magyarázta volna. „Kaland kínálkozik” szölt volna más ember; én mély értelmét kerestem azoknak a szavaknak és egy egész tragoediát láttam magam előtt.

Fény, pompa, gazdaság, tisztelet kör-

nyelk a birodalom oszlopai alatt a talajt lazítani igyekeznek.

Alkotmányos nemzet vagyunk, s a mely ragaszkodással viseltettük alkotmányunk iránt mi, éppen oly tisztelettel viseltettük a mások alkotmányára iránt, s távol legyen tőlünk minden beavatkozás és önkény: de ha azt látjuk, hogy a horvát alkotmányt a muszka rubekek megvásárolt árulók akarják felforgatni, hogy ehez a nép tudatlan osztálya és söpredéke kész eszköz gyanánt kínálkozik; és ha azt látjuk, hogy a horvát értelmiség és hazafias elem, mely hazája javát nem csak belátni hanem ezen véleménye mellett állást foglalni is képes, de a nyers és félrevezetett tömeggel szemben gyenge és magát biztonságban nem érezhetvén, támogatásunk nélkül a nyers tömeg karjaiba hullni kénytelen, hát akkor kötelelességünk fogja parancsolni, hogy a bérenczek okozta igazgatásnak és igazgatóknak hidra fejét eltapossuk.

Igazán nagyon furcsa lenne, ha még Starcevic uraiméknak se lehetne parancsolni, hanem öszintet kez-ekkel kellene nézünk, a mint azok a parlamentet és kormányzást tehetetlenítik, s az országot szabadkézzel viszik a legnagyobb rendtelenség elé. Ámde addig-addig uszik a korsó, míg el nem török. Mitetics Szvetozár is nagy hatalom vala egykor, de a hatalmát ő is annyira vitte, amennyire Starcevic Dávidról látszik, hogy vinni akarja; de a mint hogy Miteticen nem segíthetett aztán semmiféle orosz rubel, ugy nem fog segíteni Starcevicen, ha elveszti egyszer lába alul az alapot, — pedig amint rugdalózik, könnyen kirughatja maga alól és hurkon akad. — szü én nem fog segíteni Pétervár.

A legkivánatosabb lenne tehát, ha az uralkodók találkozása az igazi (ha ugyan lehet) és öszinte kibékülést vonná maga után, ez lenne a legbiztosabb patkányméreg mindazon féregek számára, me-

nyezte a szép asszonyt. A hol megjelent hódított, s legyezőjének egy legyintésére lábainál hevert a junesse dorée, ajkának egy kábitó mosolyára örületbe esett volna a legkeményebb szívű férfi is. — És mégis én gyakran láttam azt a szép asszonyt elkomorodni, szemeiben könnyet csillámlani.

— Hát elmondaná nekem asszonyom azt a mi lelkét epeszi?

— Nem. De ön ki fogja találni.
— Igaz volna a mit a világ fecseg?
— Hogy valaki érdekel?
— Igen.
— Nem igaz. Nem érdekel senki. Nem szeretek senkit

— És mégis bántja valami?
— Minden. — Bánt az is, hogy élek.
— Ön kegyetlen önmaga iránt. Hát lehet bánata olyan nőnek, a kit ennyi boldogság és ennyi jólét környez?
— Külsőség.

Hirtelen felállott, és karomat kérte Sorra sétáltuk a termeket; megmutogatott mindent. — Minden szegletből a boldogság intett felém. Az aranykeretű kép egy szerető párt ábrázolt: a férj csolnakban ült kis feleségével, piczi gyermekével; hallgatták a locsesanó habokat, s gyönyörködtek a hold ezüst fényében.

Egy szoboresoport Faustot és Gretchent ábrázolta; a másik meg a pajkos Amort, ép akkor midőn nyilat Julia szívébe röpi. Kis kanári madarak dallama zengett a csendben, s a harmadik szobából áthangzott hozzá a zongorakiséret. A szobák szárnyas ablakai kettre nyitlak, s ott egyik virág a másik fölő hajolt. Zöld kalitkájában két papagály harácsol, egy másikban pedig két párgerlemadar szerelmet turbékol. Hogy megértették egymást! Hogy szerették egymást!
— Hopp! Amott kergeti a bodros

Gróf Tisza Lajos Szegeden.

Gróf Tisza Lajos szombaton szegedi választói körében jelentette ki, hogy Szeged város I. kerületének mandátumát elfogadja, s egyttal alkalmat vett magának, hogy politikai nézeteit kifejtse. Tisza Lajos beszéde — kapcsolatban a múlt héten tett nyilatkozataival — szabatos képét nyújtja azon politikai iránynak, mely az ország többségének helyeslését utolag is kinyerte, s mely az erős faji és nemzeti érzés mellett a haladás, előre törekvés, anyagi és szellemi gyarapodás érdekeit szem előtt tartja. Különösen meggyőző erejűek Tisza Lajos beszédeben azon részek, melyek a magyar nemzeti érdekek minden egyéb tekinteten felül álló voltát hangsúlyozták, továbbá azok, melyek a különböző társadalmi rétegek érdekeinek egymással ellentétbe helyezését elkarhozatták. Azon meleg hang, melylyel gróf Tisza Lajos Szeged város speciális érdekeit kiemelte és hangsúlyozta, bizonynyal szintén helyeslésre talal országszerte, mert az új életre keltett Szeged felvirágoztatása minden magyar embernek hő vágya.

A szép beszédből kiemeljük a következő részeket:

„Mit találunk mégis lépten-nyomon? Meggondolatlan igazgatás a megállapított közjogi viszonyal szemben, — törekvést a monarchia két államának egymástól való elszakítására, holott éppen összeköttetésük s egymásra támaszkodásuk adja meg mindenkinek a ma élvezett tekintélyt kifelé. Ha ma sikerülne őket teljesen elválasztani, Szt. István birodalmát iszoláni, a mire melesleg legyen monda — nemcsak a jóhiszemű, kiváltáságot nagy hazafiak törnek, de egészen más oldalról is dolgoznak, első helyen éppen Szt. István birodalma volna az, mely részben a szomszédok birtokvágyát nagyon is ingerelné (Ugy van!)
Angol, francia, német, olasz mind megengedhet magának — habár üdvös egyikre sem lesz, — hogy gyakori kísérleteket te-

Mimi a kis tarka macskát! Mindjárt elfogadja amaz hirtelen megáll, hátrafordul, meglapul, egyet ugrik, a Mimi hátán terem és görgetik egymást a kert zöld pázsitján.

A himes pillangó rászáll a nyitott rózsára és mézet szívrosól, aztán repül—repül, míg társat talal.

— Milyen szép idylli. Mennyi öröm, mennyi boldogság, — kiáltok fel lelkesülten. De a kis menyecske két szemében ismét ott ragyogott a könyű.

Aztán sétáltunk tovább
A legvégső terem ajtaja is felnyilik.
Itt is volt kalitka.

— Tekintsen oda, — szölt az asszonyka
— Nos?
— Hát nem látja? Azt a kalitkát ott.
— De igen. Igen szép kalitka. Aranyos, drága művü. Valóban remek munka.
— Es a mi benne van?

— Ah! A (kalitka egyik szegletében szomoruan behunyott szemmel gunyasztott egy szép kis kanári madár, a másik szegletéből pedig egy lusta talpas varju meresztette reám szemeit.)
— Hogy illik ez össze? kérdezém.
— Ha én azt tudnám! felelt elmélázva a kis menyecske.

— De az a kis kanári meg fog halni, mondám sajnálkozva a szép kis madár fölött.
— Igen, meg fog halni . . . felelt tétozva s alig halhatóan a kis asszonyka . . .

Két éve, hogy eltemettük a legszebb asszonyt — Minden évben meglátogatom sírját és könyet hullatok emléke fölött.

Kiss Vitéz.

Simon apja.

(Guy de Maupassant beszélye.)
(Vége.)

Hirtelen kis leveli béka ugrott lábához. Simon meg akarta fogni, de a béka elszökött. Követte s háromszor kapott utána. Végre megcsippte a fü közöt lábujjainál fogva s hangosan felkaczagott, midőn látta azon erőködést, melyet az állat művelt, hogy megszabaduljon. Majd egészen összehuzódott, majd hirtelen nyilegyenes irányban ugrott ki s előlőbaival mint valami kezekkel tapogatózott a levegőben. E mozgás Simont visszaemlékezteté egy játékszerére, melyen ha sönlő nyomással katonák ugrottak ki. Aztán haza gondolt. Anyja eszébe jutott s nagy szomorúsággal eltelve, ismét sirni kezdett. Borzongás futott át tagjain. Térdre esett s azt az imát kezdé memolni, melyet lefekvés előtt kezdett elmondani. De ezzel nem volt vége, mert ismét visszatért a zokogás, oly hevesen és szakadatlanul, hogy nem hallott többé maga körül semmit.

Egyszerre nehéz kezet érzett vállain s valaki mély hangon kérdezte tőle:

— Miért busulsz annyira, kis emberke?

Simon megfordult. Egy nagy ember, fekete, göndör szakállal és hajjal jószívüleg nézett reája. A kicsike szemei telve voltak könnyel s félig folytott hangon mondá:

— Megverték engem . . . mert . . . mert . . . nincsen . . . papám . . . nincsen papám . . .

— Hogyan? mondá mosolyogva a férfi, hiszen mindenkinek van egy.

A gyermek szívzaggató tájdalommal ismétlé:

— Nekem . . . nekem . . . nekem ninc.

A muukás arca komoly lett. Megismerte Blanchotte gyermekét. Nem volt.

súlyát és befolyását tartósan biztosítani képes volna. Mi biztosítana arról, hogy az előbb-több megkísérelni fogott nagy nemzetiségi tömörülési mozgalom közepette el nem sodortatnának, s a hős halálai kimúlt, a világ szimpádjáról letűnt történelmi nemzetek közé nem esnénk vissza. Jelentek ugyan meg elvettve elfuttatások a fennállóhelyébe képzelt jövőről, de ha azokat komoly higgadt-sággal mérlegeljük — a kivihetőségről nem is szólván — azon meggyőződésre kell jutnunk, hogy annak létrejövetelére esetén, már mindjárt kezdetben, jelentéktelenebb szerepre volnának Európában kárhoztatható, mint az, amely most osztályrésznünk.

A társadalmi reformmozgalomról következőleg nyilatkozott:

„Gondolkodó ember attól nem zárkózik el, hogy vannak ma már Európában államok, melyekben a társadalmi rétegeknek egymástól teljes elkülönültségéből eredőleg azok között fejlődött idegenkedés, sőt ellenségeskedés, egyiknek a másik által való mértékeltlen kihasználása, a népesedési viszonyok, melyekkel a keresetmódok szaporodása nem tart lépést, oly helyzetet idézhetnek elő, melynek folytán eljehet annak ideje, hogy az állam, a törvényhozás bizonyos mérvig beavatkozzék a szociális kérdésekbe s idejekorán tett helyes intézkedések által a társadalmi kérdések miatt előállható erupcióknak elejét vegye (Igaz!) — Azonban ez mindig bizonyos kör állapot már, mely úgy látszik elkerülhetetlen következtése az államban a töké felhalmozódásnak és a termelés, az ipar, a vállalkozás terén a nettóvagy elérésének, mint az emberi testben a közbűny következtése a túlsúlyos létmódnak. De vajjon mondhatja-e valaki biggadt korlátok után, hogy nálunk ilyenek ma a viszonyok, hogy az anyagi fejlettség, vagy ha úgy tetszik túltengés azon fokán áll az állam, mely a kört előidézi, de ha előidézte, egyuttal talán az orvosos megismerésére az anyagi erőt is szolgáltatja. Hol van indokoltsága a társadalmi rétegek közt szűz megkísérelt gyűlölködésnek; itt, hol még egymástól teljesen elhatárolt társadalmi osztályok nem is léteznek. (Igaz!) hol itt a túlnépesedés, a felesleges munkások, mely foglalkozást nem talál, hol a fülhalmazott töké, mely amant kizsákmányolja, a nagyművi kereskedés, gyáripar stb. stb. Ha mindez természetesen meg kellene felelnie, ha ennek kíséretében a kormány is jelentkezői fogna, akkor igenis számolnunk kellene vele az államnak. (Ugy van!) de a kormány, melynek előfeltételei nálunk még nincsenek meg, mesterséges behurcolása, beolvasa bizonytalanságos az állam érdekében (Helyes!) és az a bizonyos csepp olaj egy titánnak a kezei között a Prometheus által lehozott égi szikra lehet, míg ha Pygmeák játszanak vele, könnyen Pandora szelencéje lesz belőle, mely pusztulással, nyomorral árasztja el az államot (Ugy van!)

A három császár találkozása.

Urakodók ma reggel érkezett Skierniewiczebe, hogy ott az orosz csárral és a német császárral találkozzék. Vele ment a szorosabb kíséretben kívül Károly gróf külügyminiszter is, a minthogy az orosz uralkodó Gierss, a német császár pedig Bismarckot szintén magával vitte a találkozóra.

Ebből látszik meg, hogy a két közép-európai monarchia látogatása a nagy északi

ugyan régen e vidéken, de tudott már történetéről.

— Nos, mondá, vigasztalódjál, gyermekem, s jöjj velem mamához. Neked még lesz papád.

Utak indultak. A nagy ember kézen fogva vezette a gyermeket, s újfent mosolygott. Szerette volna látni e Blanchotte-ot, s kevéssé udvarolni neki. Mondják, hogy ő egyike a környék legszebb leányainak.

Tiszta, fehér házacska előtt állapodtak meg.

— Itthon vagyunk, mondá a gyermek, s felkiáltott: Mama!

Egy női alak jelent meg. A munkás arcáról azonnal eltűnt a mosoly, mert látta, hogy e nagy halvány leány tréfát nem enged üzni magával. A nő megállt az ajtó előtt, mintha a házat védelmezni akarná a betolakodó ellen. Az idegen megjuhászodva sapkáját kezébe véve, a következő szavakat tagolta:

— Bocsanat, visszahoztam gyermekét. A folyó közelében eltűnt.

Simon azonban anyja nyakába agrott s könnyes szemekkel mondá:

— N-m, mama, én a vízbe akartam ölni magamat, mert a többi fiúk megverték... megverték... mert nincs papám...

A fiatal nő arcán égő rózsák gyultak ki s szívén mélyében megsebezve, bevesen felé magához gyermekét. Könnyei felarhatatlanul patakzottak alá.

Az idegen megindulva állt ott. Nem tudta menjen-e vagy maradjon, Simon egyszerre odafutott hozzá s kérdé:

— Akarsz-e papám lenni?

Mély esőnd állt be. Blanchotte nem a szegycsontjára, hanem a támaszkodott s mindkét kezét szívére szorította. — Midőn a gyermek látta, hogy választ nem kap, folytatta:

birodalom fejedelménél, nem pusztá udvariassági tény. Minő kérdések lehetnek ott tanácskozás és meggyőzés tárgyává, arról már többször megemlékeztünk.

A találkozás programja következőképen van megállapítva: Vilmos császár a czári párral hétfőn reggel hat óra körül érkezik Skierniewiczebe. Félórát később érkezik meg ide Ferenc József uralkodó az orosz trónörökösrel. Az urakodók egész napon át a kastélyban maradnak. Tizenegy órákor viláreggeli, öt órákor ebéd. Kedden délelőtt vadászat a vadaskerten; ennek végeztével a vadaskertben dejeuner-teritnek. Délután öt órákor nagy udvari ebéd. Este ballétéledadás a színházban.

Vilmos császár szerdán reggel hat órákor utazik el, egy órával később utazik Ferenc József uralkodó a czári párral együtt. Az utóbbiaktól való bucsúzás Szerakovában megy végbe, a hol hasonlóképen dejeuner lesz. Ferenc József uralkodó csütörtökön reggel négy órákor tér vissza Bécsbe. — Skierniewiczeben a czári pár a nagy udvari szimfóniát és kisebb kísérettel a lübochenki vadaskastélyba megy, hol nyolcz napig marad. Itt nagy hajtó vadászatot rendeznek. E vadászatok rendezését a czári benső barátjára Zmudovszki lelkészre bízták. — A czári pár csak a hó vége felé tér vissza Pétervárra.

Nem lesz érdeklődés leírni azon palotát, melyben a cászári találkozás végbement, valamint nem érdeklődés arról némi történelmi adatokat is felemlíteni.

A skierniewiczei palotát, hol a császár-találkozás végbement, Lowicz hercegséggel együtt Napoleon egykor Davoust tábornagnak ajándékozta és az, Pawlowsch Konsztantin nagy herceg halála után, kinek özvegye a Lowicz hercegi címet használta, — végrendeletileg Miklós császár birtokába jutott. Mintegy öt percznyire a vasutól kezdődnek a kastélyhoz vezető fasorok, mely virággyűző ugrókutakkal van körülvéve. A kastély helyiségi nem nagy terjedelműek. A tég előtermekből és a gobleinnel díszített előszobából nyílt karzat vezet az igen egyszerű berendezett szobákba, melyekbe császár fia laknak. A karzattól jobbra egy ajtó nyílik az idegen uralkodók számára fenntartott lakosztályokba. Azok közt van egy szalon, melynek falai kék posztótapétákkal van díszítve és melynek padozata kék szőnyeggel van bevonva, továbbá egy egyszerű fűrdőszoba és egy zöld butorokkal ellátott hálószoba alkövvel. Ezen nagyon díszesen kiállított terem lilaszínű tapétákkal van bevonva, és hasonló színű butorokkal ellátva. A karzat másik oldalán több egyszerű szoba is van. Innen egy vaslépcsőzet vezet a második emeleten fekvő termekbe, melyek az orosz császári család lakosztályát képezik. Ezen termekben van egy könyvszekrényekkel telt könyvmes szoba, melyből fedett erkélyről szép kilátás nyílik a kertre. Szalon, nagy hálószoba, kis fűrdőszoba, egy uri szoba szafian-butorokkal és fegyverekkel ékített billiárd-szoba képezik a császári lakosztály többi részét; melyhez széles lépcső vezet fel az előtérbe. Egy kis, de orosz ízlésben gazdagon berendezett étterem egészen el van különítve a lakosztálytól. A palota közelében egy, a kastélyhoz tartozó és már stílusban épült színház is létezik, mely felé a vasutól vezet az út. Itt diadalkapu és emelvény állítottak fel, melyre a cászár üdvözlésére 150 iskolagyermeket helyeznek el. A színházban valószínűleg előadásokat fognak tartani.

— Ha nem akarsz lenni, visszamegyek s vízbe ölni magamat.

A munkás a dolgot tréfának véve, válaszoló mosolygó arccal:

— Jó, hát az akarok lenni.

— Hogy hívna téged? — Kérdé tovább a gyermek — hogy megmondhassam a többieknek, ha a nevedet tudni akarják.

— Fülöp — válaszoló a férfiú.

Simon h legott egy pillanatig, hogy e nevet bevésse emlékezetébe. Azután kitért a karját s egészen megvigasztalódva így szólt:

— Tehát Fülöp, te vagy most az én papám.

A munkás felemeli a földről s megcsókolja mindkét arczát, nagy léptekkel sietett tova.

Midőn a gyermek a következő reggel az iskolába érkezett, gunyos nevetéssel fogadták. Hazatértek az idős gyermekek ismét kezdeni akartak vele. Simon, mintha közből volnának, e szavakat vágta feléjük:

— Az én apámnak Fülöp a neve!

Minden oldalról örömditítás hangzott feléje:

— Micsoda? ... Fülöp? ... Hogyan? Micsoda, ... Fülöp? ... Honnét hoztad a te Fülöpödet? ...

Simon semmitsem válaszolt. Rendíthetetlen hitében kihívólag tekintett körül s inkább testéből kiszakítani engedett volna egy darabot, semhogy megfusson előlük. Az iskolamester közbetevé magát és Simon vidáman tért vissza anyjához.

Fülöp, a nagy munkás, a következő három hónap alatt gyakran ment el Blanchotte háza előtt s egy alkalommal, midőn a leányt varni látta az ablaknál, beszédeibe mert vele ereszkedni Blanchotte udvariasan felelt, mindig komolyan, sohasem nevetve, anélkül, hogy beeresztette volna,

Mint minden hű ember, Fülöp is azt lelt erre:

A kholera.

Egy németországi lap érdekes leplezéseket tesz a nápolyi lakás viszonyokról. Átvesszük belőle a következőket: Fogalmatlanul senkinek, hogy milyen fészkekben lakik a szegényebb néposztály. Teljes lehetlenség a ragálytól megóvni ezeket a lakokat, melyeket ugyszólván szellőztetni sem lehet, mert az ablakok rendkívül kicsinyek, sőt a földszinti lakások ablakai rendszeren nem is az utcára, hanem az udvarra nyílnak. Az udvar nem egyéb, mint egy kis sötét négyszög, mely nem sokkal szélesebb, mint egy keménynek a torkolata. A friss levegő természetesen nem hatolhat ezekbe a szűk csüvekbe, melyekből a lakók a levegőt, vagyis inkább a levegő helyét pótló különféle bűzös gázokat kapják. A házak többnyire 4-5 emeletesek. Van az alsó városnak — ez a szegények lakó helye — egy pár igen érdekes utcája, melyben a házak a sziklafalhoz vannak hozzáragsztva. A házak egyik frantja 4-5 emeletes és szűk kis utcára nyílik; a sziklafal felett ugyanezen ház fölé egy másik van építve, mely a korzóra az elegans világ lakhelyére nyílik — a fény és árnyal egymás fölött.

Az olasz királyhoz táviratok érkeztek Ferenc Józsefől és Vilmostól. E két fejedelem részvétét fejezte ki az Olaszország süttöt csapás fölött. A francia köztársaság elnöke a következőket táviratozta: „A katasztrófa Franciaországban, s az egész művelt világban mély részvétet, felséged határtalan, magasztos hűsége csudlatot és lelkesedést kelt.” — Margit olasz királyné a következő táviratot intézte a férjéhez: „Én és a trónörökös büszkék vagyunk, hogy ilyen fényes és apja van. Az isteni gondviselés veled van, igazgatja és örzi lépteidet.” — A nápolyi közszéltanács segítésért fordult Stranz és Brouadel párisi orvosokhoz, s dr. Kochhoz Berlinbe. Ez utóbbi hír szerint visszautasította a felszólítást. — A nápolyi orvosok gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy táviratilag Európa híresebb orvosi fakultásaihoz fordulnak segítségért.

Chiojában, Nápoly azon város részeinek egyikében, melyben eddig a ragály nem mutatkozott, lázadó jelenetek fordultak elő. A nép nem akarta hogy kolera betegék átvitessenek Piedigotta körháza. Összeesportolt, barikádokat emelt, s visszakergette a beteggyűlést, a katonaság sem volt képes a tömeget szét kergetni, s csak akkor esendődött le, mikor kihírdették, hogy a betegéket nem fogják a város részen átszállítani. A nép esténként szentelt gyertyát gyújt, s processiókat rendez az utcákon. A kolera temetőbe összesen 1100 embert temettek el.

Róma szept. 13. A tegnapi nap folyamán a kolera által fertőztetett kerületekben összesen 1015 betegedési és 447 haláleset fordult elő. Ebből Nápoly városára 872 betegedési és 395 haláleset esik. Rómában nem fordult elő kolera eset.

Róma szept. 14. A járvány Nápolyban még egyre növekedben van. Speziában is rosszra fordult a helyzet. Umberto király nápolyi látogatását az egész lakosság ünneppelé magasztalja. Az olasz községek ez alkalomból üdvözlő fíratokat intéznek a királyhoz. A jótékonyág óriási mérvben gyakoroltatik. A papság s hatóságok magatartása felette áll minden dicértenek.

képzelte, hogy a leány arca sokkal pirosabb lesz, ha ő beszél vele.

Ha a nő egyszer hírnevét elveszti, nagyon nehezen tudja azt visszazerezni. Blanchotte visszavonult életet élt és ennek dacára a faluban újra nyelvükre kezdték venni az emberek.

Simon azonban nagyon megszerette új apját és szombaton este rendszeren elment vele sétálni. Szorgalmasan járt iskolába és jól kezdte magát érezni iskolatársai között. Egyszer az a kis fiu, a ki őt először megtámadta így szólt hozzá:

— Te hazadtál, nekem nincs is papád, a kit Fülöpnek hívnak.

A fiu kezét egymásba dörgölte és így folytatta:

— Ha volna papád, akkor ez a mamád ura lenne.

Blanchotte fia érezte ezen érvnek súlyát. Lehorgasztotta fejesekjét és midőn véget ért az iskola, gondolatokba merülve Loisov mester műhelyébe ment, a hol Fülöp dolgozott.

A kovácsműhely szinte el volt temetve a fák között. A tűz veres fénye négy kovács-legényre világított, kik feltűrt ingujjakkal kalapáltak az üllő felett. Szemüket az izzó vasra függesztve, intőzatos sulylyal verték azt porlyeikkel.

Simon belépett a műhelybe anélkül, hogy észrevették volna. Oda sühart barátjához és megfogta annak kabátját. A többiek is abban hagyták a munkát. Simonka gyenge hangja így szólt meg ebben a szokatlan esendben:

— Mond csak, Fülöp, nekem a Misaud fia az beszélt, hogy te nem is vagy az én apám!

— Es miért nem? kérdé a legény.

A kis fiu lelke ártatlanságában így fe-

Vizügyeink.

Régen mesterkedik már azon a Berettyó szabályozási társulat, hogy Debreczen város is bevonja valamiképen a maga keretébe, vagy is hogy adófizetőjévé tegye.

Folytonosan horgatja e célból a határunkon levő belvizeket, mint a melyek állítólag az ő vizeit szaporítják, s mindent el követ, hogy követeléseit érvényre emelje.

Ezen ügyek elintézésére Szathmár megye alispánja Ujfaluassy Sándor mint kormánybiztos kiküldetvén, ma a városházánál megkezdte az érdeklettekkel a tárgyalást, melynek eredményét kíváncsian várjuk s annak idején közölni fogjuk.

Addig is nem lesz érdektelen közölni azon feliratot, melyet ez ügyben a városi tanács a f. évi aug. 5-én intézett a miniszteriumhoz s mely megvilágítja ugy az ez ügyben elkövetett intrikákat, mint a dolg valódi állását.

A felirat igen érlelyes hangon van tartva s teljesen megfelel a város méltóságának. Szövege a következő:

Nagyméltósága m. kir. közmunka s közlekedési miniszter ur!

Folyó Junius hó 23-án kelt 21434. számú intézvénye által arról értesítettünk, hogy homok forrásainkból eredő vízeminknek lebecsültását a Berettyó szabályozási társulat korlátozás nélkül megengedje, közte és köztünk az engedélyért meghatározandó összeg menyisége s az egyezmény keresztülvitele foganatosítására kormánybiztos Szathmár megye alispánja Ujfaluassy Sándor neveztetett ki, — nevezett társulat fellépését, s követelődését, mind a törvényvel, mind az igazsággal ellentétesnek, s reánk s érdekelte társainkra sérelmesnek tartván ezt a következőkben lesz szerencsénk felvilágosítani.

Még 1880. máj. 8-án 6977. sz. intézvényében arról értesítettünk, hogy Bihar megye több megyebeli községeinek a Kék Kálló aitali veszélyeztetése alkalmából a baj orvoslására kormánybiztos kineveztetését kérelmezte, kérelmére elrend letett, hogy Bihar megye alispánja elnöklet alatt a baj okainak kikutatására, Hajdu, Szabolcs, Bihar megye és sz. kir. Debreczen város küldötték küldjön Négy törvényhatóság küldöttei a Kék Kállóba menő homok források, s ezek lefolyásait fölnézve, a helyett, hogy a baj valódi okát az alanti — a Sárréten való viz eltöltéséket vizsgálta volna: kutatásokat tett bizonyos czélok elérésére.

Mi már tudtuk akkor is a czélt s tudtuk, hogy Bihar megye csak eszköz volt a Berettyó szabályozási társulat kezében, midőn a bevadló szerepe vállalkozott. Azonban midőn egy szomszéd törvényhatóság, mely községei érdekében lépet fel s emelt panaszt, fellépése — látszat szerint — a jogosság színezetével bírt.

Tudtuk, hogy következni fog a folytatás, s nem esáldotunk mert a nagyméltósága miniszterium a Bihar megye által kikutatott esatormak betömése végett miniszteri biztosul Arad megye főispánja Mélt. Tabajdy Károly urat s mellé Kende Mihály kir. mérnök urat küldte ki.

Mi már akkor — bár a miniszteri biztos ur eljárása ellen panaszunk nem volt is 1881 febr. 8-án 5703/880. sz. alatti feliratunkban bátrak voltunk figyelmeztetésün-

— Mert te nem vagy a mamának az ura —

Senki sem nevetett. Fülöp lebecsültotta kalapácsát az üllőre és gondolatokba látszott elmélyedni. Három pajtása rá nézett, míg a kis Simon aggódva várta a feleletét.

Egyike a legényeknek, mintha a többiek nézetét is akarta volna tolmácsolni, megszólalt:

— Nagyon jó leány az a Blanchotte mégis. Szerencsétlenül járt, de azért házas és munkás. Jól járna az, a ki önnel venné.

— Jól beszélsz, mert igazad van, mondá a másik három legény.

Az előbbi legény még tovább is beszélt: — Hiszen nem az ő hibája, hogy baja esett. Hitt annak a ki házasságot ígért neki, és én ismerek nem egyet, a ki épp úgy megjárta, mint ő, de nagyon mélyen hajtanak ma előtte fejet.

— Ez is igaz, — mondá a három legény.

Es mily szép tőle, hogy keze munkájával nevelte fel fiát. Mennyit kellett szegénynek saenvednie.

— Bizony igaz, — mondá a másik három legény.

Mind a négyen elhallgattak. Csak a fujtató sivitását lehetett hallani. Fülöp megmozdult és így szólt a kis Simonhoz.

— Menj, fiam haza, és mond meg anyádnak, hogy ma este beszélni akarok vele.

Megfogta a kis gyereket vállánál fogva és kisította a műhelyből. Visszatért unokájához és a négy porlyó ujra elkezdte az üllőn levő vasat verni. Egész este varték a vasat, mintha örömiük telt volna benne. Fülöp kalapácsa ma valóságos tűzi játékot csinált. Ugy állott ott, villogó szemekkel, a tűzsziporkák között, hogy társai önkénytelenül örültek a boldogságnak és komoly elhatározásnak, mely szeméből kisugárzott.

ket — a baj valójeszteti

A mult évb méltósága miniszterük, hogy a Bere-nak megengedteték önlő vizek, s a v-mennyiségének m-felvételeket téteth-ezélből, hogy eze-lünk 20-25 mért-tandó ivánfenék-torna méreteit me-nyi utjokban ható-támogatásban rés-

N

— Tanár

Szép ünnepélynek előtt a főiskolai állított 5 teológiai tanár Bethlen tanszékebe s tartó-láló értekezését. s-meg az ünnepélye-püspök, Rászó Gy-városi tanácsos, K-selő, Beke Mihály, József, Némethy J-nyan az egyháztal-kolai tanárkar s a-Az ünnepélyt a k-s-utánna Révész-tanszék felállításá-ván, bemutatja a g-hangulat elvaszot-kéri székfoglaló ér-terjedelmel, alap-szűziséggel dolgoz-liai teologia köré-mely az új tansze-legőbb részét kép-rael? Az egész ta-lik u. m. l. Mózes II. Mózes munkájá-név magyarozata, fizikai oldala va-parancs magyaráz-szempontból fogla-elyek és követke-mányuk, mely a h-nál, emelkedett és-tyolton lekötve ta-szét holtani s am-közölni fogjuk. A-közönység zajosa-nan halás szava-hiz kerületnek é-nak, hogy e dísze-mi meleghangu sz-hoz és a nemes tá-s hittanhalgatók-h-lint püspök üd-rendes tanári pály-bőségűsággal meg-otalmat és kegye-am ev. ref anyasz-nemetre. Végül P-démiai igazgató t-tanárhoz, különöse-az ifjuságot kitar-nyí-lhet a taár-ező. A szép ün-fejezte be.

— A debrecz-újabbban adakozta-pénztár 5 frt. Jón

A csillagok

dőn Fülöp Blanch Felöltötte ünneplő-magára és szakáll fiatal asszony me-moruan így szólla-— Mégsem s-ily későn jön.

Fülöp válasz-begett

— Hiszen f-folytatá a nő — emberek Nem ak-gáltatni.

— Azért jöt-keztét ... legény

— Senki sem e-valamit a szoba-pétt a szobába. A-küdt. Anyja meg-Egyszerre azt ve-mas kar megfogja

— Mondd n-— szolt Fülöp — Fülöp, a kovács-fogja rázni a t-mer, —

A következő-mind együtt volta-megkezdődött az-lott és halovány, gosan így szolt:

Az én papá-és nekem megígér-rázza a fület, a k

Ez egyszer-ismerték Rémy k-ki olyan papa vol-lehetett.

ket — a baj valódi okára mutatva felterjeszteni

A múlt évben 5285/883. sz. alatt a nagyméltóságú miniszteriumtól azon értesítést nyertük, hogy a Berettyó szabályozási társulatnak megengedtetett, hogy a Kék-Kállóba ömlő vizek, s a víz által borított területek mennyiségének meghatározására mérnökeivel felvételeket tételtesen, csak is egyedül azon czélból, hogy ezen vizek lefolyására a földünk 20—25 mértföldre a Sárreuten át ásatandó ivánfenék mezőn mesterszállási csatorna méreteit megadhassa, s ezen tanulmányi utjokban hatóságunk ne akadályozza, sőt támogatásban részesüljön.

(Folyt. köv.)

Napi hírek.

Tanár beiktatás a főiskolában.

Szép ünnepélynek volt színhelye tegnap délelőtt a főiskolai imatartam. Az újjonnan felállított 5 theologiai tanszékre megválasztott tanár Bethlendi Endre iktattatott be tanszékbe s tartotta ugyancsak 6 székfoglaló értekezését. Szép számú közönség jelent meg az ünnepélyen, ott voltak: Révész Balint püspök, Rászó Gyula alispán, Laky Lajos városi tanácsos, Körössy Sándor orsz. képviselő, Beke Mihály, Dr. Kola János, Mészáros József, Némethy Lajos, Márk Endre, néhány az egyháztanács tagjai közzül, a főiskolai tanácskar s a tanuló ifjúság egy része. Az ünnepélyt a kántus éneke nyitotta meg, s utána Révész Balint püspök ez új tanszék felállításának rövid történetét előadván, bemutatja a gyülekezetnek az arra egyhangulag elválasztott Bethlendi Endrét s felkéri székfoglaló értekezése megtartására. A terjedelmes, alapos s mély tudományos készítményekkel dolgozott értekezés tárgya a bibliai theologia köréből van merítve mint a mely az új tanszékhez csatolt tantárgyaknak legfőbb részét képezi Címe „Isten és Izrael”. Az egész tanulmány 6 szakaszra oszlik u. m. I. Mózes személyének jellemzése II. Mózes munkájának jellemzése III. Jahve név magyarázata, melyben az istennek metafizikai oldala van feltüntetve, IV. A tizparancs magyarázata, mely Istennel ethikai szempontból foglalkozik V. Az előzőkől vont elvek és következmények. A gondos tanulmányunk, mely a hallgatóságot érdekes tárgyanál, emelkedett és világos nyelvezete által folyton lekötve tartotta, az utolsó, V-ik részét holnap: s amunkban egész terjedelmében közölni fogjuk. A felolvasás után, melyet a közönség zajosan megéljenzett, az új rendes tanár halás szavakkal köszöntö meg az egyház kerületnek és debreczeni egyháztanácsnak, hogy a díszes állásba helyezték. Alkalmi megleghangú szavakat intézett a tanácskarhoz és a nemes tanuló ifjúsághoz. Különösen a hittanárakhoz. Majd Révész Balint püspök üdvözölte Bethlendi Endrét rendes tanári pályája küszöbén, s az ő mély bízósággal meghatóan kérte Isten áldását, oltalmát és kegyelmét az új tanárra, a tanár az ev. ref. anyaszentegyházra, a házra és nemzetre. Végül Kassa Sámuel akadémiai igazgató tartott üdvözlő beszédet a tanárhoz, különösen pedig szépen buzdította az ifjúságot kitartó munkaságra, mert csak úgy lehet a taár odaadó szorgalma gyümölcsöző. A szép ünnepélyt a kántus éneke fejezte be.

A debreczeni iparos-kör zászlójára újabb adakoztak: a debreczeni takarékpénztár 5 frt. Jónász Lipót 1 frt. Az augst

A csillagok már fényltek az égen, midőn Fülöp Blanchotte aajtán kopogtatott. Felöltötte ünneplő ruháját, tisztán inget vett magára és szakállát gondosan megfésülte. A fiatal asszony megjelent a küszöbén és szomorúan így szólott hozzá:

— Mégsem szép öntől, Fülöp ur, hogy ily későn jön.

Fülöp válaszolni akart, de csak habogott.

— Hiszen ön nagyon jól tudja, — folytatta a nő — hogy mily rosszak itt az emberek. Nem akarok pletykára okot szolgáltatni.

— Azért jöttem, hogy megkérjem az önt, — kezdte — legyen feleségem...

Senki sem eelt. Fülöp azonban hallott valamit a szoba háttérében mozogni. Belépett a szobába. A kis Simon már agyban fakúdt. Anyja mellette volt és megcsókolta. Egyszerre azt vette észre, hogy két hatalmas kar megfogja és magasra emeli.

— Mond meg azoknak a kölyköknek, — szólott Fülöp — hogy a te papád Rémy Fülöp, a kovács, a ki mindeniknek meg fogja rázni a fülét, a ki téged bántani mer, —

A következő napon, midőn a fiuk már mind együtt voltak az iskolában és már-már megkezdődött az előadás, a kis Simon felállt és halovány, remegő ajakkal, de hangosan így szólott:

Az én papám Rémy Fülöp, a kovács, és nekem megígérte, hogy mindeniknek meg rázza a fülét, a ki engem bántani mer.

Ez egyszer nem nevetett senki. Mind ismerték Rémy Fülöpöt a kovácslegényt, a ki olyan papa volt, hogy rá mindenki büszke lehetett.

burgi légszeszgyár helybeli igazgatósága 5 frt. Antalovics 2 frt. Keller Ferencz 1 frt. összesen 14, azaz tizennégy frt. Mely kegyes adományokért fogadják a tisztelt adakozók az iparos kör nevében kifejezett legőszintébb köszönetemet. Debreczen 1884. szept. 15. 73 r i n e s á k László bizottsági pénztárnok

Hymen. Donogán István helybeli kereskedő a hó 14-dikén vezette oltárhoz Zipfinger Péter művelt és kedves leányát Klárka kisasszonyt Szilágy-Somlyóról. Helyből is többen résztvettek a menyegzőn, mi kedélyes tánczok végződött. Aldás frigyökre.

Erdekes eljegyzési hírt olvastunk a fővárosi lapokból, mely szerint Szávay Gyula pyőri lapszerkesztő eljegyezte Kovács Ella urónt Kovács Ella ismert népszimű és operette énekesnőt, kit Debreczenben is sokan jól ismernek mint Abonyinét. Abonyi törvényesen elvált a művésznőtől. A mint a „Debr. Híradó” írja: Abonyi Gy. ur, szintársulatunk e kiváló tagja is felveszi Hymen edes lánczait s már jegyet is váltott városunk egyik igen bájos és kedves ifjú hölgyével. — Szerencse kísérje a kötéendő frigyeket.

Imre Lajos okl tanár, ki a debreczeni ref. főgymnásiumban 3 éven át kiváló elismerésre méltón működött s ki a választásnál kisebbségben maradt, a mint értesültünk, a hőmezővásárhelyi 8 osztályu ref. főgymnásiumhoz hivatott meg rendes tanáru. Így a derek fiatal tanár rendes tanári működését ugyanott kezdi meg, hol nagyhirű édesapja dr. Imre Sándor egyetemi tanár, ki főkolomp tanári karának is mineenkor méltó dícserejét kapta.

Erdekes műiknes van a Telemi Sándor ezredes birtokában. Ő ugyanis levélben kérte Munkácsyt a Kalvária elkészülése alkalmával, hogy küldjön neki a képről egy fotográfiát. Ennek nem létében, Munkácsy — mint az Ellenzék írja — a levélpapír hátsó oldalára, pennával vázlatot készített képről, s azt küldötte el Telemi Sándornak. A könnyedén oda vetett rajz egészen reá vall a mester kezére.

Muzem. Az iskolai év kezdetével a muzeumok is megnyiták ismét, s a tegnapi napon nagyon sokan megnézték, mind a tanulók, — mind a városi közönség soraiból, s már ezután minden vasárnap nyitva lesz 10 óráig 12 óráig. A nagy szünidő sem volt reá nézve egészen meddő, bár magam is egy egész hónapig nem voltam itthon. Weich Dezső vasuti főmérnök ur ugyan is egy középkori sarkantyut küldött a h-nánási homok bányából, Bódi Zsigmond rábi rektor ur egy fekete golyát, özvegy Farkas Lászlóné B. Ujjfaluból egy asztali kést és villát a múlt századból, srga réznyéllel, Barcz a József II-ik gym. tanuló 2 darab ásványt (horgany kéneget és vascsillámot), Csoma József ur Abauj Deveserből egy ókori brógrt, melyet a szakáldi pusztán a esüllő dobomból ástott ki, és egy római méceszt, mely Aquileában találtatott, végre Hechtman Simon szegény házaló zsidó egy kurta tusájú középkori sarkantyut. Ezen szegény házaló zsidónak a nevé már sokszor olvashatta a tisztelt közönség ezen rovatban, mert ő ócskaságok vásárlásával foglalkozván, ügyesen feltudja ösmerni, ha valamely tárgy esetleg valami mübecsel bír, s az olyat azonnal behozza, és a csekélyebb értékieket ingyen, az értékesebbeket csekély vétel áron beadja. Így hozott be egy igazi mübecsel bíró gyöngyházzal és fonsz sodronnyal kirakott régi fapipát; a paplanos csöhnek egy 22 pintes feliratos réz csobánját 1793-ból, egy templomi ostya süttő szinte 1793-ból. Bár a czeheknek minden zsbivására került régiségei az ő kezébe kerültek volna, így érdekes gyűjteményt óvhatott volna meg muzeumunknak az enyészettől. Debreczen, 1884. Szept. 14. Kovács János mk. tanár.

Eladó zongora. Egy kitünő zongora eladó Dr. Popper Alajos urnál Széchenyi-utczai lakásán (Eisenberger ház.)

Egy keresztény fiatal ember, ki nek szép írása van s magyar és német levelezésben jártas, alkalmazást nyer. — Ajánlatok irásban T. S. M. ezimene lap kiadó hivatalába hűldendők

Allandó foglalkozást nyerhetnek oly egyének, kik feddhetlen előéletüket igazolni tudják: mint pénzbeszedők — ügynökök: Singer Co. Debreczen, piacutca 2145 sz. alatt.

CSARNOK.

Vizvári a saját jubileumáról.

Vizvári Gyula az „Egyetűs” szerkesztőjéhez a következő levelet intézte: Kedves barátom! Egy régi ígéretemre emlékeztetve, czikket kívánsz tőlem, hogy jubileumom napján közölhesd. Hát te keresztessz édes Lajosom? Pedig rólad azt mondják, hogy egyike vagy a legjobb szívű embereknek! Bizonyosan sejtetted sincs arról, mi történik vélem egy hét óta, különben nem lohetnél ilyen kegyetlen! Elmúdom hát neked őszintén.

Egy szép reggel semmi rosszat sem sejtve sétálok az utcán, a mikor nevetve kiált felém Don Pedro hogy: „Gratulálók!” — Mihez? — „Hát jubileumodhoz. O'vástam a Budapesti Hírlapban. No majd kiteszünk magunkét. Kíadom az Istókban az arczképedet, még pedig nem hogy karrikírozva, hanem kiszépitve. Servus!” Megjéked, futok a legelső trafikba, megveszem a Budapesti Hírlap

lapot és elképedve olvasom, hogy én sept. 10-én jubilálok mert akkor lesz 26 éve, hogy színész vagyok, hogy Szigligeti fedezett fel a Miklósi színházban és szerződöttem stb.

Szent atyám mi lesz ebből? hisz ez mind nem így van. Először is nem 10-én, hanem 14-én leszek 25 éves színész. Hát hogy is jubilálhatnék én 10-én, mikor az nap Eszsetet adják, a melyben én soha sem játszottam.

Aztán meg dehogyan fedezett fel Szigligeti, hiszen ő még nem is volt direktor sem a Miklósi színháznak egy tégla sem volt letéve, a mikor már b. Oreyz igazgatása alatt Paulay az akkori rendező szerződöttem és csak addig játszottam Miklósinál, a mig ez a szerződés életbe lépdő volt. Aztán meg nem is járják nálunk a 25 éves jubileumok. Aztán meg én nem is akarok jubilálni, hagyjanak nekem békét!

Ilyen gondolatokkal léptem be aggódva a színház udvarára. Gyanakodva tekintettem kollégám arczába. Szerettem volna kiolvasni, hogy tudnak-e már valamit.

Hát bizony tudtak! Egyik a másik után kérdezte tőlem, még pedig az igaz részvét hangján: „Hát te jubilálsz?”

Jubilál az ördög! No most szépen vagyunk! Ezek még azt hiszik utóljára, hogy magam jubilálok meg magamat! Mit csináljak. mihez fogjak? Végre azzal nyugtattam meg magamat — hogy holnapig elfelejtik az emberek ezt az ártatlan újdonságot s azzal vége. Az ám, másnap már vagy öt lapban olvashattam, hogy én jubilálok. Ugy hangzottak ezek az újdonságok mintha én valami nagy dolognak tartanám azt, hogy szíveskedtem megélni 25 évig mint színész.

No má ennek fele se boldogság. Szaladtam a direktoromhoz. Ő nagyon okos ember, tőle kértem tanácsot, hogy mit csináljak?

Talán nyilatkozni kellene (ez most ugy is divatos nyalya), hogy én nem jubilálok. Itt ismét elért az én következtetés bajom. A direktorom a helyett, hogy velem busult vagy boszorkodott volna, a szemembe nevetett.

— Mit akar nyilatkozatni? Hát nem igaz, hogy 25 éves színész?

— Igaz, nem tagadhatom.

— Hát akkor nincs mit beszélni, hagyja el az egész dolgot.

No jó hát elhagyom, de annak a budapestinek ugyan nem felejttem el, hogy ilyen orvul intézet merényletet nyugalmam ellen. Pedig itt nemis állapodott meg. Harmad napra a nemis udvarán két kollégám igen komoran fogadta a köszöntésemet, Uristen mit vétettem én ezeknek? Egy harmadik kollégám felvilágosított. „Olvasd el csak a Budapesti Hírlapot.

Már megint!?

Elhoztam és olvasom a tárczáját. No most már értem! Szegyenkezve sompolygok ki az udvarról s azután csak lesütött fejfel merek oda bemenni, mint a ki valami nagy bün sulya nyom. Szegyenlenem kell magamat, szerénykednem kell, mert hisz hol az egyik, hol a másik lapban mindennap olvasom, hogy tagtársaim megfogják lepi!

Kezdenek szállingózni az üdvözlő levelek és sürgönyök. Ez jól esik! Rokonaim, legjobb barátaim, jóakaróim néhány szívből fakadt szóval üdvözölnek és minden jót kívánnak. Köszönet nektek mindnyájatoknak! Tudom, érzem hogy e jó kívánatok őszinték hisz én is ugy szeretlek titeket! De jaj a levelek közt egy versekben van! Mi ez? Nyiregyháza nagy költője, ki már évek óta tisztelt meg Muzsája születtjeivel, versekben üdvözöl, „mert neki egy szarka azt beszélte, hogy a nemzet „bohóca” jubilál.” Ez az utólsó mondat a hosszú költeménynek a refrainje. Ez már csak megtiszteltetés! Aztán van egy vidéki lap a levelek között. Ebben egy komikus kollégám tisztel meg zöngedel-mével, a melynek utólsó strófájában már el is bucsuztat az élettől és azzal biztat, hogy higgyem el neki, hogy: „Nem rossz világ van ott alant.” Köszönöm édes kolléga; elég jó nekem a világ idefent is.

A következő napon megjelenik az arczképem egyik német lapban, mikor az utcán végig megyek, minden trafik ajtóból, tehát minden 10—12 lépésnyire saját becses személyem képe vigyorog felém ugyanazon a helyen a hol magam is bámultam a Spanga, Pitély, Savanyu Józsi és más híres kortársak arczképét. A járőkelők mosolyogva néznek reám és mindjárt utánna egy összehasonlító tekintetet vetnek a trafikajtóra.

Nagyon szégyellem magamat és haza sompolygok. Az nap nem is merek többé az utcára lépni.

Igen, de itthon is mi vár reám az új-ságok áruzkodása folytán?

A feleségem, ki eddig közönséges megszólítású a kedveskedő, játszi „Buksi” névvel örvendeztetett, az áruoló újdonság megjelenése óta tiszteltteljes arczkifejezéssel „öregemnek” szólit, sőt ma reggel öt éves kis Mariskám hálószobámba lépve, így köszöntött: „Jó reggelt, édes czukros jubiliansom!”

Ime, ezt szenvedtem én egy hét óta, ennyit vétettek ellenem a lapok és most betetőzöl te, egy lapszerkesztő, még azt is kívánod, hogy czikket írjak egy újságba? Olvasd el a fentebbieket még egyszer és felteszek benned annyi emberi érzést, hogy lemondasz erről a kívánságról.

Vizvári Gyula

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai.)

BUDAPEST szept. 15. Pompéry János író haldoklik.

SKIERNIEWICZE szept. 15. A csári pár, a trónörökös és a nagyhercegek kíséretében este megérkeztek; a lakosság által lelkesedéssel fogadtattak. Hivatalos fogadtatás nem volt.

Jászberény szept. 15. Apponyi Alberti gróf tegnap választói előtt tartott beszédében helyeslte a miniszterelők nagyváradi beszédében a főrendiház reformja iránt kifejtett vezéreszményeit. Fentartásokkal élt az öt éves mandátum tervével szemben s elkárhoztatta a kivételes rendszabályokat, melyre a kormányelnök felhatalmazást kíván.

Nápoly szept. 15. A járvány csillapul. Mancini miniszter csekély mérvű kolerinben megbetegedett; állapota javulóban. A király tegnap délután Rómába, onnan haladéktalanul Florenczben utazott. Szept. 13-ikán 642 kholera betegség és 301 halál eset fordult elő.

Felolvas szerkesztő és kiadó lapnaptájonos Vertesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nyilakozat.

A „Debreczeni Ellenör” nek 147. számában közölt, Kánitz József ur által kibocsátott nyilatkozatban foglalt, „rágalmazók” szót visszautasítjuk, s az általunk terjesztett hirt valóságnak mondjuk ki.

Kánitz József ur városunkban ismert különczködő egyén, gyermekes és kiskorú magaviselete annál is inkább sajnálandó, mivel őt a h-dorogi intelligencia nagy pártfogásban részesítette. Mi vele polemába nem bocsátkozhatunk; tesszük pedig ezt azért, mert nincs a kívül azt tegyük.

Jósljuk, jobb lesz elhallgatni! Hajdu-Dorog 1884. szeptember 8.

Kanyuk Leopold, Angyalos Tódor.

Egy hivatalszoga

kerestetik a

„Gresham” vezérügynöksége részére Piacutca 2138.

Egy

gazdasági gépész

évi fizetéssel

szerződöttek

Ormós és társánál

Kisváradutca 2095.

WILLIAM JAMES TUCKER

született angol

angol nyelvből le czkékét ad

(Ajánló levelek első rangu magyar családoktól.)

Szeptember 15-én nyitja meg az

esti angol tanfolyamot

urak részére, hetenként 3-szor, 3 forint havi díjjert. Beiratások naponta délután 1 óráig 2 óráig lakásán: Péte fia utca, Margitai ház 812. sz.

Házaknál magán órákat is ad mérsékelt díjert.

Általános kérésre

a Bika éttermében

okvetlen

utolsó előadása

Schnabel társulatnak.

Uj érdekes műsorozattal.

Kezdeté 8 órakor.

FEHÉR GYŰLÁ

Budapest, váci-utca 16., a volt Alter és társai cég helyiségében.
Van szerencsém tudatni, hogy folyó év augusztus havában

női divat- és kész ruha raktárt

nyitottam, s lyoni selymek, bársony- és francia kelmék nagy választékban találhatók. Több éven át Alter és Kiss ugy később Alter és társai cégnél (mely utóbbi nek tagja voltam) kifejtett működésem, úgy is mint a cég bevásárlója Paris és Londonban szerzett szakkereskedési tapasztalásomból kifolyólag azon biztositást nyújthatom, hogy jelzett szakmereteimet mindig méltányosan alkalmazva, üzletem szilárd alapon s tisztelt vásárlóim érdekeik szem előtt tartása mellett fogom vezetni.
Minták kívántra bérmentve küldtnek.

Magyarországnak legnevezetesebb és legszénsavdusabb ásványvize a

Szolyvai és Polenai

savanyuvíz,

mely borral vegyítve a legkellemesebb italt nyújtja; gyomor és idegrendszer-bántalmánál pedig kitűnő szolgálatot tesz; a

LUHI ERZSÉBET

gyógyforrás,

hathatós gyógyszer lúdt-bajoknál, hörg-bántalmánál, valamint húgycső-hólyag hurutoknál is. A megnevezett ásványvizek bármikor kaphatók Magyarország minden nagyobb kereskedésében, gyógyszerárában, valamint a vendéglőkben is.

Figyelmeztetés! Csak akkor tekinthetők valódiaknak és friss töltésűeknek a források, ha a forrás nevével, valamint az üveg címlapjai védjeggyel „MARSALKÓ KÁROLY” vannak ellátva.

Tisztelettel

Marsalkó Károly,

a munkácsi uradalmi ásványvizek bérlelője.

ELADÓ

a városhoz közel a vénkertbe 3 1/2 nyilas gyümölcsös szőlő, két pajtával, szüretelő edényekkel, hordókkal, sajttal.

Értekezhetni lehet felőle a tulajdonosok megbízottjával t. Márk Endre urral.

Kiadó birtok.

A nagy létai határban, a vámospécsi vasuti állomáshoz 3/4 óra járásnyira

600 hold föld

gazdasági épületekkel együtt 3 esetleg 6 évre haszonbérbe kiadó.

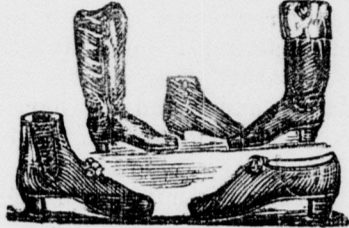
Értekezhetni a tulajdonosnál.

Özv. Héczey Szabó Gyulánéval

Új cipő-üzlet.

AZ ARANY CSIZMÁHOZ.

Debreczenben Czegléd-utcán a városháza alatt

a régi takarékpénztár tőzsomszédságában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni hogy az őszi idényre

női, férfi és gyermek cipő raktáramat

a mai kornak megfelelőleg a legdusabban szereltem fel, hol is minden fajta legjobb minőségű cipő árak a legutányosabb árak mellett szerethetők be, főtörekvésem ezután is mint eddig oda irányuland, hogy a nagyérdemű közönség bec és párfogását és bizalmát megnyerhessem.

A nagyérdemű közönségnek becses párfogásáért ezuttal hálás köszönetemet ki nyilvánítván, magamat továbbra is becses kegyeibe ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

FALKOTTÓ.

Megrendelések mérték után és javítások a legpontosabban eszközöltetnek.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báti meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legutányosabb árakon állittatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Zerkosztóság

Piac. SIMONFFY-ház

HIRDE

előfizetési pénzek és valamint a lap minden közzem

tiszteletlen levelek fogad

XI. évfo

App

Mint mikor két fontos is el a Tisza Ká Jász-Berény vi ponyió. Amaz mes törekvés a kötekedhet replése.

Apponyi e sa Kálmán be kevésse sikerül véssé sikerülne ságra rásítani a csak el kell ot tetlen fel nem igen rövid, t. fágát a mit T ségbevonni min magának követ

Hogy App jászberényi bes nyosodik. Hanc az is, hogy ne a kivételes álla megfektezésétől. államjogi tudon szóban forgó a zését ugyanazon állapotokkal. P lapot a polgári ben vagy részl azon rendszabá sajtó megzabol mélyes, sem po s a személyes szüneti meg. vétségek büntet küdtszektől s a vényszék kezel

Hát hogy jogok megsérté lisen a ki láz ki az állami r szik, az csak u helyeztessék eg jöttek összeítke nyel. Vagy tán mig egy tolvaj

A „Debrecze

Isten

Irta és felol

Es most lés elvek és követke fentebbi vitatásb nev, mely Móza ráztatott és ugy helyezettett fel mutatják, hogyan hogyan kellett o volt neki Izrael től E dolgok m irányulnak. A va annak Istene; az rözödik és megv magaviseletében. mint annak isten fogatik fel, ott sai is rosak les doltatik, ott a n lenni, és annak küzdelem maga suk tehát, a tiz új fogalmát, azut végül azon jó t adatott Izrael ál 1. A Jahve tatott és megnag

Tegnap sz mutatványként adjak dományu székfoglaló a megelőző részekből ket foglalja magában, személyének jellemző zése. III. Jahve név magyarázata és V. A mények.